

GRAU DE RELACIONS LABORALS

NORMES INTERNACIONAL I DRET SOCIAL COMUNITARI

CURS 2010/2011

UAB

Universitat Autònoma
de Barcelona

Guia docent

Titulacions de Grau i de Màster

1. Dades de l'assignatura

Nom de l'assignatura	Normes Internacionals i Dret Social Comunitari
Codi	
Crèdits ECTS	6
Curs i període en el que s'imparteix	Curs: segon Període: segon semestre.
Horari	www.uab.cat/dret
Lloc on s'imparteix	Facultat o Escola (l'aula apareixerà als horaris) www.uab.cat/dret
Llengües	Castellà/català
Responsable de l'assignatura	
Nom professor/a	Eduardo Rojo
Departament	Dret Públic i Ciències Històricojurídiques
Universitat/Institució	UAB. Facultat de Dret
Despatx	B2-138
Telèfon (*)	93 5812237
e-mail	eduardo.rojo@uab.cat
Horari de tutories	http://www.uab.cat/departament/dret-public-ciencies-historicojuridiques

2. Equip docent

<hr/>	
<hr/>	
Nom professor/a	Anna Ayuso Pozo
Departament	Dret Públic i Ciències Historicojurídiques
Universitat/Institució	UAB. Facultat de Dret
Despatx	B2/-134
Telèfon (*)	935817210
e-mail	ana.ayuso@uab.cat
Horari de tutories	http://www.uab.cat/departament/dret-public-ciencies-historicojuridiques

Nom professor/a

Departament

Universitat/Institució

Despatx

Telèfon (*)

e-mail

Horari de tutories

3.- Prerequisits

Es de interès un bon coneixement i comprensió, per part de l'alumnat de les nocions bàsiques de fonts del Dret, jerarquia de normes i aplicació del Dret. Per la matèria també són rellevants els coneixements de Història del Dret i de les institucions del primer any del grau de relacions laborals.

4.- Contextualització i objectius formatius de l'assignatura

La assignatura Normes internacionals i dret social europeu s'imparteix al segon quadrimestre del segon any de carrera. Aquesta matèria té com a objectiu que l'alumne adquireixi nocions bàsiques del grau de relacions internacional en relació a les normes internacionals i europees en matèria socio-laboral. Això inclou, tan la normativa d'ambit general sorgides del sistema de Nacions Unides i particularment la Organització Internacional del Treball, com la normativa creada en el marc de la Unió Europea. Els creixents efectes de la globalització en les relacions laborals, l'increment de la mobilitat dels treballadors i la pressió per una universalització dels estandars mínims internacionals de la agenda per un treball digne per a tothom incorporada als Objectius del Mil·lenni ha conduït a una progressiva codificació internacional de la normativa laboral. Això comporta la necessitat de incorporar plenament a l'ensenyament del Dret del Treball els mecanismes de creació, aplicació i control del Dret internacional i les seves implicacions a nivell regional i nacional. D'altra banda la progressiva ampliació de la dimensió social de la integració europea y el desenvolupament del Dret Social Europeu comporta una gradual convergència de les polítiques i les normatives nacionals al interior de la UE que han de incorporar els estandars i la normativa comú.

Des de la perspectiva formativa del Dret Internacional Públic i el Dret de la Unió Europea es pretén de l'estudiant l'assoliment de diversos objectius entre els quals destaquen:

- Identificar l'objecte, les fonts i els principis del Dret del Dret Internacional Públic i del Dret Comunitari europeu
- Diferenciar els diversos subjectes que interactuen en l'àmbit del Dret Internacional Públic i el Dret comunitari europeu.
- Coneixer els mecanismes de creació, aplicació i control del Dret Internacional Públic i el Dret comunitari europeu.
- Comprendre les inter-relacions entre dret internacional, el dret europeu i els drets nacionals.
- Coneixer els principals drets i deures derivats de la normativa internacional i europea en relació als treballadors i les relacions laborals.

5.- Competències i resultats d'aprenentatge de l'assignatura

Competència	CE1 Identificar els fonaments jurídics i polítics del Dret del Dret Internacional Públic i del Dret social europeu.
Resultats d'aprenentatge	CE 1.1. Identificar l'objecte i les fonts i els principis del Dret Internacional Públic i el Dret social europeu.
Competència	CE2 Analitzar i resoldre els problemes i situacions complexes des d'una perspectiva jurídica internacional.
Resultats d'aprenentatge	CE 2.1. Aplicar els conceptes de fonts del Dret i prelació de normes en l'àmbit internacional i comunitari. CE.2.2 Resoldre els problemes presentats en els casos pràctics.
Competència	CE3 Preparar, redactar i formalitzar escrits en l'àmbit administratiu, procesal i de defensa
Resultats d'aprenentatge	C3 1 Resoldre qüestions laborals aplicant la legislació internacional i comunitaria i els criteris jurisprudencials internacional i comunitaris.
Competències transversals	CT1. Treballar de forma autònoma. CT2. Organitzar i gestionar la planificació del temps CT5. Expressar idees o fets clarament i de manera persuasiva CT6. Convèncer els altres dels punts de vista propis CT8. Redactar i formalitzar informes, escrits. CT11. Treballar en equip.

6.- Continguts de l'assignatura

BLOC I.

1.- Concepte i principals característiques del Dret Internacional Públic

El dret internacional públic com a sistema jurídic de la societat internacional. El paper institucional de les Nacions Unides i altres organitzacions internacionals. Característiques y principis estructurals del Dret internacional públic

Lliçó 2.- El procés de formació i aplicació de normes en el Dret Internacional Públic.

Concepte de font del Dret Internacional Públic. Els tractats. La celebració de tractats. La aplicació de les normes contingudes en els tractats internacionals a l'Estat espanyol. El paper de la jurisprudència nacional i internacional en la interpretació i aplicació de normes internacionals.

Lliçó 3.- Les Organitzacions Internacionals.

Definició i diferències amb altres actors internacionals. La subjectivitat internacional de les Organitzacions internacionals. Competències de las OOII. La creació de normes jurídiques. El control del compliment de les obligacions internacionals dels Estats per les OOII.

Lliçó 4.- La Organització Internacional del Treball: Aspectes generals.

Origen i evolució de la OIT. La Declaració de Filadèlfia de 10 de maig de 1944. Objectius i finalitats. Estructura orgànica y funcional. Adquisició i pèrdua de la condició de membre. La OIT i el Sistema de Nacions Unides: La agenda social internacional i la cooperació tècnica.

Lliçó 5.- La activitat normativa de la OIT

La elaboració de Tractats, recomanacions i resolucions. Obligacions dels Estats respecte a les resolucions de la Conferència General. Ratificació i entrada en vigor dels tractats. Les reserves. La revisió i retirada

Lliçó 6.- Aplicació i control del compliment de la normativa de la OIT

La Comissió d'Experts sobre l'aplicació de convenis i recomanacions. El sistema d'informes. Els procediments de reclamació i queixes.

Lliçó 7 Institucions comunitàries i Dret comunitari

Antecedents del procés de creació de la UE. Institucions i presa de decisions. Distribució de competències entre la UE i els Estats membres. Canvis del tractat de Lisboa.

Lliçó 8.- La aplicació del Dret comunitari i els drets interns

La aplicació del dret comunitari pels Estats membres. Principis de jerarquia normativa, aplicació directe, subsidiarietat i complementarietat. Principals instruments normatius de la UE. El control del compliment del Dret comunitari.

BLOC II.

Lliçó 9. La construcció europea i la seva dimensió social.

Evolució del dret social europeu des de 1957. La política social comunitària després de la reforma del Tractat d'Amsterdam i del Tractat de Niça. Les aportacions del Tractat de Lisboa.

Lliçó 10. Evolució dels objectius socials i la seva instrumentació jurídica comunitària.

L'agenda Social Europea. La Carta dels Drets Fonamentals de la UE.

Lliçó 11. El mercat interior. La lliure circulació de treballadors. El dret d'establiment i la lliure prestació de serveis.

La noció de treballador. Àmbit d'aplicació de la lliure circulació. Els drets vinculats a la lliure circulació de treballadors i al principi de la no-discriminació: a) Desplaçament i residència; b) Accés a l'ocupació; c) Condicions de treball; d) Permanència en el país de treball després del cessament de l'activitat laboral. Les diverses vies de dur a terme la lliure prestació de serveis i la seva evolució normativa i jurisprudencial

Lliçó 12. Àmbits de competència compartida.

A) salut i seguretat dels treballadors; b) condicions de treball; c) integració de les persones excloses en el mercat de treball; d) informació i consulta dels treballadors; e) igualtat entre homes i dones.

Lliçó 13. L'àmbit de les competències reservades als Estats membres.

A) La seguretat social; b) la protecció dels treballadors en cas de rescissió del contracte de treball; c) representació i defensa col·lectiva dels interessos dels treballadors; d) condicions de treball de nacionals de tercers Estats; e) contribucions financeres per a la promoció de l'ocupació i la creació d'ocupació. Àmbits de competència exclusiva dels Estats membres: a) remuneracions; b) dret d'associació; c) dret de vaga; d) l'acomiadament.

Lliçó 14. De l'estratègia de Lisboa a l'estratègia 2020.

L'estratègia europea d'ocupació. Les directrius comunitàries i els plans nacionals d'ocupació. La cohesió econòmica, social i territorial. La política regional i els fons estructurals. El Fons Social Europeu: objectius i accions.

Lliçó 15. La no-discriminació entre homes i dones.

La igualtat de remuneració entre homes i dones: abast de les nocions d'igualtat i remuneració. La igualtat en relació amb l'accés a l'ocupació, formació professional i condicions de treball. Les mesures de promoció de la igualtat d'oportunitats per a la dona. Evolució del dret a la igualtat de tracte. El principi de la no-discriminació.

7.- Metodologia docent i activitats formatives

El centre del procés d'aprenentatge és el treball de l'estudiant, qui aprèn treballant, essent la missió del professorat ajudar-lo en aquesta tasca subministrant-li informació i mostrant-li les fonts on es pot aconseguir.

El desenvolupament de la docència de l'assignatura i de la formació de l'estudiant es fonamenta en les següents activitats:

1. Activitats dirigides:

1.1 Classes magistrals: on l'estudiant assoleix les bases conceptuals de la matèria i seu el marc jurídic normatiu i jurisprudencial. Les classes magistrals són les activitats en les quals s'exigeix menys interactivitat a l'estudiant i estan concebudes com un mètode fonamentalment unidireccional de transmissió de coneixements del professor a l'alumne.

1.2. Classes pràctiques: on els estudiants, en grups reduïts, analitzen i resolen juntament amb el professor casos pràctics prèviament elaborats. En supòsits concrets, els casos s'elaboraran a classe. La base del treball pràctic és la comprensió i aplicació crítica de la normativa i jurisprudència relacionades amb el contingut essencial explicat a les classes teòriques.

2. Activitats autònomes:

2.1. Elaboració de documents d'activitats pràctiques: que seran lliurades i analitzades a l'aula. Es tracta de casos pràctics proposats amb l'antelació suficient pel professorat, o bé de l'elaboració de fitxes de jurisprudència, normativa o d'altres documents.

3.2. Cerca de bibliografia i jurisprudència instrumental per a la resolució dels casos pràctics. En algun o alguns casos els estudiants hauran de fer la cerca autònoma de la documentació

TIPUS D'ACTIVITAT	ACTIVITAT	HORES	RESULTATS D'APRENTATGE
-------------------	-----------	-------	------------------------

Dirigides

Classes magistrals	25,5	CE 1.1; CE 2.1
Classes pràctiques	22	CE 2.1.;CE 2.2; CE 3.1; CT 5; CT6; CT 11.

Autònomes

Estudi	30	CE 1.1; CE 3.1; CT 1; CT 2
Redacció de treballs	35	CT1; CT2
Lectura de textos	20	CT1; CT2; CT8; CT11
Cerca de documentació i bibliografia	10	CT1; CT2

8.- Avaluació

SISTEMA D'AVALUACIÓ DE L'ADQUISICIÓ DE LES COMPETÈNCIES I SISTEMA DE QUALIFICACIONS

1. SISTEMES D'AVALUACIÓ I DE QUALIFICACIÓ ORDINARIS: combina l'avaluació continuada de les classes pràctiques i la resolució d'un examen final

1.1 Avaluació continuada de les classes pràctiques.

Requereix assistir a les classes pràctiques, lliurar els casos pràctics i resoldre a l'aula les activitats avaluables proposades. Se superarà l'avaluació continuada quan la mitjana de les qualificacions obtingudes sigui com a mínim de cinc punts.

1.2 Examen final ordinari.

Només es podrà realitzar si s'ha superat l'avaluació continuada. Consistirà en la resolució de tres preguntes curtes i una llarga per cada un dels dos blocs, cadascuna corresponent a un o més epígrafs i/o subepígrafs del contingut de l'assignatura.

Cadascuna de les preguntes de l'examen es qualificarà de 0 a 10 punts. La qualificació de l'examen s'obtindrà de la mitjana resultant de la nota de totes les preguntes.

1.3 Qualificació de l'assignatura amb el sistema d'avaluació ordinari

La puntuació obtinguda en l'avaluació continuada tindrà un valor del 50% de la qualificació de l'assignatura. La puntuació de l'examen tindrà un valor del 50% de la qualificació de l'assignatura.

Quan s'hagi superat l'avaluació continuada i s'hagi obtingut un mínim de 4 punts a l'examen, la qualificació final de l'assignatura s'obtindrà fent la mitjana corresponent. L'assignatura s'aprovarà amb l'obtenció d'una mitjana mínima de 5 sobre 10.

Quan la qualificació de l'examen sigui inferior a 4 la nota final serà suspens.

2. SISTEMES D'AVALUACIÓ I DE QUALIFICACIÓ SUBSIDIARIS: l'adquisició de les competències s'avalua mitjançant la realització d'un examen teoricopràctic

L'examen subsidiari, de caràcter teoricopràctic, el podran realitzar els alumnes que hagin optat directament per aquest sistema d'avaluació o que no hagin superat l'avaluació continuada. També el podran realitzar els alumnes que hagin seguit el sistema d'avaluació ordinari i no s'hagin presentat o hagin suspès l'examen ordinari (en aquests casos la nota que puguin tenir en l'avaluació continuada no els computa).

L'examen subsidiari constarà de dues parts:

2.1 Una part teòrica que consistirà en la resolució de 6 preguntes curtes i 2 llargues de desenvolupament, cadascuna corresponent a un o més epígrafs i/o subepígrafs del contingut de l'assignatura. Cada pregunta es puntuarà de 0 a 10 punts. La qualificació de l'examen s'obtindrà de la mitjana resultant de la nota de totes les preguntes.

2.2 Una part pràctica que consistirà en la resolució convenientment fonamentada en dret, d'un supòsit pràctic amb el contingut temàtic corresponent a la matèria objecte d'examen. Aquesta part de l'examen tindrà un valor del 50% de la nota.

2.3 La qualificació final de l'examen s'obtindrà fent la mitjana de la puntuació obtinguda en les dues parts. L'assignatura s'aprovarà quan s'hagin superat independentment cadascuna de les dues parts de l'examen teoricopràctic.

3. DATES DELS EXÀMENS

3.1 Examen ordinari: Veure web de de la Facultat.

3.2 Examen subsidiari:

4. CONVOCATÒRIES

El nombre de convocatòries està establert en la normativa de permanència.

Tant en els exàmens finals ordinaris com en els exàmens subsidiaris, presentar-se i suspendre o retirar-se després d'haver estat comunicades les preguntes, implica esgotar la convocatòria.

ACTIVITATS D'AVUACIÓ

HORES

RESULTATS D'APRENTATGE

ACTIVITATS D'AVUACIÓ	HORES	RESULTATS D'APRENTATGE
Prova escrita	2'5	Tots.

9- Bibliografia i enllaços web

Bibliografia general:

DIEZ DE VELASCO, M. *Instituciones de derecho internacional público*, Tecnos, Madrid, 2007

PASTOR, J.A. *Curso de derecho internacional público y organizaciones internacionales*, Tecnos, Madrid, 2008

BONET PEREZ, J. (2007) *Mundialización y régimen jurídico internacional del trabajo. La Organización Internacional del Trabajo como referente político-jurídico universal*, Editorial Atelier y Universidad de Barcelona, Barcelona 2007.

OIT (2008 a) *Programas de trabajo decente por país en la OIT*. Segunda versión, Ginebra, julio, pp. 32

OIT (2008 b) *Medición del Trabajo Decente. Documento de trabajo para la reunión tripartita de expertos sobre medición del trabajo decente*, Ginebra septiembre, pp. 73

OIT (2006) *Trabajo decente: Del programa piloto a los programas por país*, Ginebra mayo, Ginebra, pp. 111

OIT (2009) *Las Reglas del Juego. Una breve introducción a las normas internacionales del Trabajo*, Ginebra.

MANGAS MARTÍN, A.; LIÑÁN NOGUERAS, D.J., *Instituciones y Derecho de la Unión Europea*, Tecnos 6ª Edición, Madrid, 2010.

SANCHEZ, V. (dir), *Derecho de la Unión Europea*, Huygens ed., 2010

ABELLÁN HONRUBIA, V.; VILÀ COSTA, B. (dir): *Lecciones de Derecho Comunitario Europeo*, Ariel derecho, Barcelona, 2005.

COLINA ROBLEDO, M, RAMÍREZ MARTÍNEZ J.M., SALA FRANCO T. *Derecho Social Comunitario*. Ed. Tirant lo Blanch, Valencia 1997.

MONTOYA MELGAR A, SEMPERE NAVARRO A.V., GALIANA MORENO J.M. *Instituciones de Derecho Social Comunitario*. Ed. Tecnos, Madrid, 1997.

CRUZ VILLALÓN J., PÉREZ DEL RÍO T. (coord.). *Una aproximación al Derecho Social Comunitario*. Ed. Tecnos, Madrid, 2000.

SERVAIS, J.M. *Droit social de la Union Européenne*. Ed. Bruylant, Bruselas, 2008.

Bibliografia classes pràctiques:

Al llarg del curs es facilitarà documentació complementària a l'alumnat (normativa, documents, resolucions de la OIT i jurisprudència del Tribunal de Justícia).

Normativa:

GONZALEZ, J.D. *Legislación básica de derecho internacional público* Tecnos, Madrid, 2009

Carta de Nacions Unides

Conveni de Viena sobre el Dret dels Tractats entre Estats de 1969

Conveni constitutiu de la OIT

Constitució Espanyola i Estatuts de Autonomia

Version consolidada del Tratado de la Unión Europea y del Tratado de Funcionamiento de la Unión Europea.

Carta de los Derechos Fundamentales de la Unión Europea.

Enllaços web:

<http://www.un.org/es/> Organització de Nacions Unides

<http://www.un.org/es/ecosoc/> Consell Econòmic i Social de Nacions Unides

www.ilo.org. Organització internacional del treball

http://europa.eu/index_es.htm UE, Instituciones

http://europa.eu/pol/socio/index_es.htm, UE , Política Social

http://www.esc.eu.int/index_en.asp, Comité economic i social

<http://www.westlaw.es>. Base de datos westlaw.

[Http://www.mtas.es](http://www.mtas.es) Ministeri de Treball i Immigració.

[http:// www.gencat.cat/treball](http://www.gencat.cat/treball). Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya.

http://ec.europa.eu/eu2020/index_en.htm

http://europa.eu/legislation_summaries/employment_and_social_policy/index_es.htm

<http://eur-lex.europa.eu/es/legis/latest/chap05.htm>

http://europa.eu/legislation_summaries/justice_freedom_security/index_es.htm

<http://curia.europa.eu/es/content/juris/index.htm>

<http://www.es-ue.org/>

<http://www20.gencat.cat/portal/site/Departament-de-la-Presidencia/>

<http://www.iuee.eu/index.asp?parent=0&ap=1>

2

10.- Programació de l'assignatura

ACTIVITATS D'APRENTATGE

DATA/ES	ACTIVITAT	LLOC	MATERIAL	RESULTATS D'APRENTATGE
Dimecres 1	Classe magistral. Tema 1	Aula		
Divendres 1	Classe magistral. Tema 2	Aula		
Dimecres 2	Classe pràctica dirigida, dinàmica grupal/individual.	Aula		
Divendres 2	Classe magistral tema 3	Aula		
Dimecres 3	Classe pràctica dirigida, dinàmica grupal/individual. Activitat avaluable núm.1.			
Divendres 3	Classe magistral. Tema 4	Aula		
Dimecres 4	Classe pràctica dirigida, dinàmica grupal/individual.	Aula		
Divendres 4	Classe magistral. Tema 5	Aula		
Dimecres 5	Classe pràctica dirigida, dinàmica grupal/individual.	Aula		
Divendres 5	Classe magistral. Tema 6	Aula		
Dimecres 6	Classe pràctica dirigida, dinàmica grupal/individual. Activitat avaluable número 2.	Aula		
Divendres 6	Classe magistral Tema 7	Aula		
Dimecres 7	Classe pràctica dirigida, dinàmica grupal/individual.	Aula		
Divendres 7	Classe magistral Tema 8	Aula		
Dimecres 8	Classe pràctica dirigida, dinàmica grupal/individual. Activitat avaluable número 3	Aula		

Divendres 8	Classe magistral de tancament del bloc I i de resolució de dubtes sobre els principals continguts.	Aula		
Dimecres 9	Classe magistral Tema 9	Aula		
Divendres 9	Classe magistral. Tema 10. .	Aula		
Dimecres 10	Classe pràctica dirigida, dinàmica grupal/individual. Activitat avaluable número 4.	Aula		
Divendres 10	Classe magistral Tema 11.	Aula		
Dimecres 11	Classe pràctica dirigida, dinàmica grupal/individual.	Aula		
Divendres 11	Classe magistral. Tema 12	Aula		
Dimecres 12	Classe pràctica dirigida, dinàmica grupal/individual. Activitat avaluable número 5.	Aula		
Divendres 12	Classe magistral. Tema 13 .	Aula		
Dimecres 13	Classe pràctica dirigida, dinàmica grupal/individual.	Aula		
Divendres 13	Classe magistral. Tema 14	Aula		
Dimecres 14	Classe pràctica dirigida, dinàmica grupal/individual. Activitat avaluable número 6.	Aula		
Divendres 14	Classe magistral. Tema 15.	Aula		
Dimecres 15	Classe pràctica dirigida, dinàmica grupal/individual.	Aula		
Divendres 15	Classe magistral de tancament del bloc I i de resolució de dubtes sobre els principals continguts.	Aula		

LLIURAMENTS

DATA/ES	LLIURAMENT	LLOC	MATERIAL	RESULTATS D'APRENTATGE
Dimecres 3		Aula	Campus virtual	
Dimecres 6		Aula	Campus virtual	
Dimecres 8		Aula	Campus virtual	
Divendres 10		Aula	Campus virtual	
Divendres 12		Aula	Campus virtual	
Divendres 14		Aula	Campus virtual	